

Heilbrigðisráðuneytið
Síðumúla 24
108 Reykjavík

Reykjavík, 3. nóvember 2023

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til breytinga á lyfjalögum nr. 100/2020 (aldursskilyrði við afgreiðslu lyfja)

Birt hafa verið á samráðsgátt stjórnvalda drög að frumvarpi til breytinga á lyfjalögum, sem eingöngu miða að því að bætt verði við lagastoð til að veita ráðherra reglugerðarheimild til að kveða á aldurstakmarkanir á heimildum einstaklinga yngri en 18 ára á móttöku lyfja. Athygli er sérstaklega vakin á því að skilningur lyfsöluhópsins er um verði að ræða takmarkanir á *móttöku* lyfja.

Frumvarpsdrögin hafa verið tekin til umfjöllunar á vettvangi lyfsöluhóps SVP og vill hópurinn koma eftirfarandi á framfæri.

Tilfni þessa frumvarps er sú umræða sem verið hefur að undanfögnu um móttöku einstaklinga sem eru yngri en 18 ára á lyfjum. Því er talið mikilvægt að bætt verði við a. lið 53. gr. laganna ákvæði sem veitir ráðherra reglugerðarheimild sem felur í sér takmörkun á heimildum barna á móttöku á lyfjum. Tekið er sérstaklega fram að takmörkunin geti bæði átt við um ávísanaskyld lyf og lausasöluþyngi.

Á sama tíma og lyfsalar gera ekki athugasemd við að ráðherra sé veitt heimild til að takmarka heimildir barna til móttöku á lyfjum, er mikilvægt að halda nokkrum atriðum til haga:

- a. Gjalda ber varhug við því að heimild þessi verði ofnotuð, en ákveðin hætta virðist á því að opinber umræða um málefni sem þetta, hafi bein áhrif á laga- eða reglugerðarbreytingar, sbr. sú umræða sem varð kveikjan að því að þessi frumvarpsdrög voru samin.
- b. Benda verður á bann/takmarkanir á heimildum fólks yngra en 18 ára á því að fá afhent lyf getur haft í för með sér mikið óhagraði, ekki síst á landsbyggðinni þar sem vegalengdir milli heimilis og lyfjaverslunar geta verið langar. Við þær aðstæður er algengt að fólk yngra en 18 ára móttaki

lyf fyrir nákomna ættingja samkvæmt umboði og gætu aldurstakmarkanir sem hér um ræðir haft miklar raskanir í för með sér fyrir fólk á þessum svæðum. Vakin er athygli á því að nú er börnum heimilt að móttaka lyf eftir að 16 ára aldri er náð og jafnframt er unnt að veita einstaklingum sem hafa náð þeim aldri umboð í gegn um heilsuveru til að sækja ávísunarskyld lyf.

- c. Þá er verður að halda því ríkt til haga að samkvæmt lögum um réttindi sjúklinga nr. 74/1997, hafa börn 16 ára og eldri öðlast það sem kalla mætti heilbrigðissjálfræði, þó að það hugtak sé hvergi skilgreint í lögum. Mikilvægt er að taka tillit til þess réttar sem börn hafa í þessu efni samkvæmt lögum.
- d. Löggjafinn hefur búið svo um hnútanna að lyfsalar hafi það hlutverk að afhenda lyf til einstaklinga og er ekkert sem bendir til að stefnubreyting hafi orðið í þeim efnum. Ætla má að það sé viðtekin regla hjá lyfsölum að miða við 16 ára aldur við afhendingu bæði ávísunarskyldra lyfja og lausasölulyfja, nema lög kveði sérstaklega á um annað. Samkvæmt greinargerð með frumvarpi til breytinga á lyfjalögum (mál nr. 174/2023) er sem nýlega var til til umsagnar í samráðsgátt, segir að frumvarpið hafi það að markmiði að setja skýrari reglur um ávísun lyfja og að veita fleiri heilbrigðisstéttum ávísanaréttindi með hliðsjón af endurskoðun á verkaskiptingu milli heilbrigðisstétta. Ekki verður annað séð en að þarna sé markmiðið að fella meiri ábyrgð á hendur hendur lyfsölum við ávísun lyfja og því er rökrétt að varpa því fram hvort slík aukin ábyrgð skuli ekki haldast í hendur við ábyrgð þeirra við afhendingu lyfja, hvort sem um er að ræða ávísunarskyld lyf eða lausasölulyf.

Virðingarfyllst,
f.h. lyfsöluhóps SVP

Andrés Magnússon, framkvæmdastjóri SVP